

Občinska
knjižnica
Jesenice

Načrt nakupa knjižničnega gradiva za leto 2025

1. Izhodišča letnega nakupa knjižničnega gradiva

Osnova za načrtovanje nakupa knjižničnega gradiva je strateški dokument Načrt gradnje zbirke knjižničnega gradiva v Občinski knjižnici Jesenice (2021) in strokovna priporočila v naslednjih dokumentih:

- Zakon o knjižničarstvu (Uradni list RS, št. 87/01, 96/02 – ZUJIK in 92/15),
- Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe, Uradni list RS, št. 28/23, v nadaljevanju Pravilnik,
- Uredba o osnovnih storitvah knjižnic (Uradni list RS, št. 29/03 in 162/22, v nadaljevanju Uredba)
- Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice za obdobje 2018-2028 (Nacionalni svet za knjižnično dejavnost, 15. 3. 2018, v nadaljevanju Standardi),
- Manifest o splošnih knjižnicah (IFLA/UNESCO, 2022).

Občinska knjižnica Jesenice (v nadaljevanju knjižnica) je kot splošna knjižnica namenjena prebivalcem na območju občin Jesenice, Kranjska Gora in Žirovnica, zato mora biti izbor gradiva čim bolj pester oziroma ustrezen željam in potrebam uporabnikov.

2. Cilji načrtovanega letnega nakupa knjižničnega gradiva 2025

Knjižnica letni nakup knjižničnega gradiva oblikuje v skladu s svojim poslanstvom in glede na opredelitve v dokumentu Načrt gradnje zbirke knjižničnega gradiva v Občinski knjižnici Jesenice. Najpomembnejši cilji nakupa so:

- kakovostna in uravnotežena knjižnična zbirka v osrednji knjižnici, ki bo podpirala informiranje, učenje in ustvarjalnost uporabnikov, razvoj bralne kulture in funkcionalne pismenosti;
- kakovostne knjižnične zbirke v krajevnih knjižnicah, ustrezne potrebam uporabnikov;
- uporabnikom omogočiti seznanitev s kakovostno založniško produkcijo;
- zbiranje in posredovanje gradiva in informacij o lokalni kulturni dediščini;
- pridobivanje gradiva, ki bo omogočalo različne dejavnosti za uporabnike knjižnice;
- uporabnikom omogočiti dostop do e-knjig in zvočnih knjig v slovenščini;
- zajeti publikacije večine slovenskih založb;
- upoštevati strokovna merila in priporočila o obsegu prirasta v knjižnični zbirki.

Knjižnica z nakupom gradiva načrtuje pozitivne učinke za dejavnost:

- primeren obseg zbirke in prirasta glede na normative oziroma pretekle dosežke,
- povečanje izposoje knjižničnega gradiva oziroma obrata zbirke,
- povečanje števila članov glede na prejšnja leta.

Doseganje ciljev načrtovanega nakupa knjižničnega gradiva bo odvisno od višine zagotovljenih namenskih sredstev občin in Ministrstva za kulturo (Ministrstvo), ponudbe in dosežene povprečne cene.

3. Vsebinska merila letnega nakupa v letu 2025

- Značilnosti lokalnega okolja in struktura članstva v knjižnici nakazuje potrebe po knjigah za razvedrilo in zahtevnejše branje, gradivu naravoslovno-tehničnih strok (tradicija železarstva in strojništva, srednje strokovne šole) in medicine (bolnišnica, fakulteta za zdravstveno nego, srednja medicinska šola), družboslovju in humanistiki (gimnazija, srednja vzgojiteljska šola, socialni zavodi in osnovne šole), jezikoslovju (turizem – tuji jeziki), športu (predvsem gorništvu in zimski športi).
- Knjižnica načrtuje nakup splošnega strokovnega in poljudnega gradiva za vse generacije uporabnikov, ki bo podpiralo vseživljenjsko učenje, spodbujalo ustvarjalnost in vedoželjnost.
- Knjižnica načrtuje nakup vsaj 100 naslovov osrednjega slovenskega informativnega periodičnega tiska. Prav tako bo knjižnica omogočila dostop do informacij javnega značaja in informacij o dogajanju v lokalnem okolju vseh treh občin.
- Knjižnica načrtuje nakup kakovostnega izvirnega slovenskega in prevodnega leposlovja za odrasle in mladino. Za najmlajše uporabnike bo izbirala kakovostna literarna dela z estetskimi ilustracijami, ki bodo v bralcih razvijala besedni zaklad in čut za lepo.
- Pri odločanju za nakup bo knjižnica upoštevala vsebine in knjige, ki jih bosta finančno podprli JAK in ARRS oziroma druge ugledne javne državne in evropske ustanove.
- Pri izboru knjižničnega gradiva bo upoštevala različne bralne zmogljivosti uporabnikov. V knjižnično zbirko bodo tako vključene knjige za začetno opismenjevanje in navajanje na knjige (npr. kartonke, otroške knjige z velikimi tiskanimi črkami ...), knjige za odpravljanje težav pri usvajanju bralne spretnosti (disleksija), knjige z večjim tiskom in podobno.
- Knjižnica bo pridobivala relevantno domoznansko gradivo vseh vrst.
- Knjižnica načrtuje nakup kakovostnih filmov na DVD-jih. Nakupa zgoščenk s kakovostno glasbo zaradi pomanjkanja prostora in zmanjšanega zanimanja uporabnikov ne načrtujemo.
- Knjižnica načrtuje nakup zvočnih knjig v slovenščini in dostop do e-knjig v slovenskem jeziku.
- V nakup bo vključeno 95 % gradiva, ki bo izšlo v letu 2025 (oziroma ob koncu leta 2024), starejše gradivo pa, če bo to kljub možnosti medknjižnične izposoje smiselno.
- Načrtovan nakup knjižničnega gradiva bo sicer upošteval priporočeno razmerje med strokovnim gradivom in leposlovjem (50 %, 50 %), kolikor bo to mogoče, vendar bo doseganje razmerja odvisno od razpoložljivega denarja in

ponudbe na tržišču. Poleg tega je v knjižnični mreži več manjših knjižnic, kjer je več potreb po gradivu za prosti čas in leposlovje kot pa po strokovnih delih.

4. Obseg nakupa knjižničnega gradiva

Izhodišče načrtovanega nakupa v letu 2025 so namenska sredstva v občinskih proračunih za leto 2025 in izhodišča Neposrednega poziva za sofinanciranje nakupa knjižničnega gradiva v splošnih knjižnicah iz državnega proračuna v letu 2025 Ministrstva za kulturo (MK). Izhodiščna cena za načrtovanje nakupa knjižničnega gradiva je povprečna cena za gradivo v letu 2023, to je 26 evrov. Glede na pričakovana sredstva bo knjižnica lahko kupila 4.640 enot gradiva na fizičnih nosilcih oziroma 151 enot na 1.000 prebivalcev (30.534, SURS, 1. 1. 2024).

Načrtovani nakup knjižničnega gradiva za leto 2025 bo obsegal:

- 4.540 enot knjižnega gradiva in
- 100 enot neknjižnega gradiva
oziroma:
- 148 enot knjižnega gradiva na 1.000 prebivalcev in
- 3 enote neknjižnega gradiva na 1.000 prebivalcev,
- 103 tekoče naslove informativnega periodičnega tiska (časnikov in časopisov) v osrednji knjižnici,
- povprečno 15 tekočih naslovov informativnega periodičnega tiska (časnikov in časopisov) na organizacijsko enoto.

Knjižnica načrtuje nakup gradiva na različnih medijih, in sicer 98 % tiskanih medijev in 2 % neknjižnega gradiva. (Tabela 1)

Tabela1: Predlog nakupa knjižničnega gradiva 2025

Načrt nakupa knjižničnega gradiva 2025	Število enot	na 1.000 prebivalcev	Delež v %
Knjižno gradivo	4.540	148	98
Neknjižno gradivo	100	3	2
Skupaj	4.640	152	100

V letu 2025 bomo uporabnikom omogočili tudi izposajo e-knjig in zvočnih knjig v slovenščini v sistemih COBISS Ela in Audibook.

5. Porazdelitev novega knjižničnega gradiva v knjižnični mreži

Knjižnica ima osem organizacijskih enot: v občini Jesenice tri, v občini Kranjska Gora štiri in eno v občini Žirovnica. Nakup gradiva bo razdeljen po enotah glede na velikost, število uporabnikov oziroma prebivalcev na območju ter značilnosti okolja ter glede na namenska sredstva občin financerk in Ministrstva za kulturo. (Tabela 2)

Tabela 2: Porazdelitev načrtovanega nakupa gradiva 2025 v knjižnični mreži

Enote knjižnice	Knjižno gradivo					Neknjižno gradivo					SKUPAJ
	Odrasli		Mladina		Skupaj knjižno	Odrasli		Mladina		Skupaj neknjižno	
	leposl.	strok.	leposl.	pouč.		leposl.	strok.	leposl.	pouč.		
Jesenice	1.000	501	400	159	2.060	50	0	30	0	80	2.140
Hrušica	83	7	60	10	160	0	0	0	0	0	160
Javornik-Koroška Bela	65	5	30	10	110	0	0	0	0	0	110
Kranjska Gora	350	145	220	80	795	5	0	5	0	10	805
Dovje-Mojstrana	200	40	156	54	450	0	0	0	0	0	450
Gozd-Martuljek	5	0	5	0	10	0	0	0	0	0	10
Rateče	0	0	5	0	5	0	0	0	0	0	5
Knjižnica Matije Čopa Žirovnica	480	70	300	100	950	5	0	5	0	10	960
Skupaj	2.183	768	1.176	413	4.540	60	0	40	0	100	4.640

6. Sredstva za nakup knjižničnega gradiva

Sredstva za nakup knjižničnega gradiva v letu 2025	Znesek v EUR
Pričakovana sredstva občine Jesenice	40.000
Pričakovana sredstva občine Kranjska Gora	28152
Pričakovana sredstva občine Žirovnica	19000
Pričakovana sredstva Ministrstva za kulturo	30534
Skupaj	117.686